

Szepesi Attila:

Tavaszközelére

Kelnek csobogó vizek
tavasz közeleire...
Kivirít a martilapu,
gyöngyike,
tőzike,
salamonpecsétje.

Aranyékű, bóbítás
banka száll az égre...
Barna őzek barangolnak...
Pille ül a
bársonylila
ibolya kelyhére.

STÉHLIK JÁNOS RAJZA

Akik kimaradtak a brigádmozgalomból

Akkor eredményes-e a szocialista brigádok munkája, ha egész esztendőre felvázolják vállalásaikat, s azután magukra hagyják őket a gazdasági vezetők, avagy időnként összeülnek és sürgősségi sorrendet állapítanak meg a munkában? Ez és több más, e témával összefüggő kérdés került napirendre a KSZV Szegedi Jutaárugyára XIV-es pártalapszervezete vezetőségének kibővített ülésén. Az alapszervezet viszonylag kis létszámú, de annál rugalmasabb. A gyár fenntartási műhelyének szakmunkásai, valamint adminisztratív munkakörben dolgozók alkotják.

A soros párttaggyűlés egyik napirendjeként került megvitatásra a műhelybeli szocialista brigádok munkájának értékelése egy átfogó beszámoló alapján, amelyet Hódi István üzemvezető és pártcsoportbizalmi készített el. A műhely szocialista brigádjainak munkáját eddig is megbecsülték, és nem is csak a gyár gazdasági vezetői, hanem azok a dolgozók, akiknek a gépeit olyan ütemben javították, szerelték, hogy ne tartson sokáig a kényszerű állás. Az Egyetértés szocialista brigád például jól összeforrott kollektíva, amely 1965-ben alakult és tagjai főleg gépi forgácsolók. Háromszor aranykoszorús jelvény és a vállalat kiváló szocialista brigádjá cím odaítélése jelzi, hogy a róluk szóló értékelés reális. Vállalásaikat, amelynek középpontjában a munkés generálmunka áll, maradéktalanul teljesítették, sőt többet is.

Villanyszerelők alkotják kilenc év óta az Október 11., szintén háromszoros aranykoszorús szocialista brigádot. Géplakatosoké az MHSZ szocialista brigád, amely négy évvel ezelőtt alakult és ezüstkoszorús. A három szocialista brigádon, a műhely szakmunkásain múlik, hogy a gyár gépei a lehető legrövidebb ideig álljanak javítás miatt. Nem is került ki gép a kezük alól a munka minőségének kifogásával. Több mint 60 hasznos újítás is az ő érdemük; több tízezer forint értékű tartalékalkatrészt készítettek haszonvasból. Mind a három brigád a maga területén a gazdaságosabb munka és a

költség csökkentése érdekében, a még használható és felújítható anyagot és alkatrészt bedolgozták.

Kétségtelen, hogy a szakmunkások szívesen gyarapítják szakmai, politikai, általános műveltségüket. Van közöttük, aki gimnáziumi érettségire készül, egy másik főiskolai előkészítőre jár, többen pedig politikai és szak szervezeti szakmai továbbképzésen vettek részt. Az MHSZ brigád például a vállalatnál rendezett munka- és műveltség vetélkedőn első helyezést ért el, amely jelentős pénzjutalommal járt. Az üzemrészek kommunista műszakjainak biztosítása is a műhelybelieknek múlik, hogy a gépeket rendszerben előkészítsék. Brigádonként mintegy 150 társadalmi munkaórát fordítottak tavaly is olyan sürgős munkára, amelytől függött a gyár exporttervének teljesítése.

Ismeretes, hogy a jutaárugyárból a vállalat eperjesi gyár részlegébe telepítenek át szövőgépeket. Azok szállításában, felállításában is részt vettek a műhelybeli brigádok. Munkájuk jutalmául három brigádtag részesült külföldi utazásban: ketten voltak Lipcsében, egy harmadik pedig Leningrádban.

A pártvezetőség elé terjesztett beszámolóhoz bizonyára nem mondott el minden momentumot az üzemvezetőnek a három brigád vezetője, Lévai József esztendőszó, Bakos Péter villanyszerelő, Váci Mihály lakatos, csak a legjellemzőbbeket. Csak érzékeltetni lehet például azt, hogy fiatal szakmunkásokat látnak el tanácsal, ismeretekkel az idősebbek, vagy segédmunkásokat tanítanak meg a szerszámok fogására, a gépek kezelésére. Türelem és közvetlen emberi kapcsolat a szülője az ilyen alkalmi oktatásnak. Megtalálni a megfelelő hangot és időt, hogy a módszer ne legyen tolakodó vagy sértő, hogy érdemes legyen tanítani és tanulni különösebb érdekek nélkül —, jó emberismereten is alapul.

A műhelybeli három szocialista brigád létszáma: 23 szakmunkás. Ugyanennyien vannak, akik nem tartoznak egyik brigádkhoz sem, pedig ők is szakmunkások: asztalosok, hegesztők, bádogo-

sok, fűtők, szíjvarrók, kovácsok, kőművesek. Vargáné Demeter Terézia, a pártszervezet titkára érzékeltette is vitaindító mondataiban: miért essenek el jó munkájuk elismerésétől azok, akik munkaterületük váltakozása, különbözősége miatt nem alkothattak eddig brigádot? Kétségtelen, hogy a forgácsolók, a géplakatosok és a villanyszerelők jobban helyezkednek a munkát végeznek. Erejük is a kollektívában van és tudnak produkálni egyéni felajánlásokkal is. Az ő vállalásaik teljesítését könnyebben lehet lemérni, viszonyítani, a brigádokon kívüllevőket esetleg nehezebben, de mégis meg kell kísérelni.

Az alapszervezet vezetőségének többi tagja, és a meghívott gazdasági vezetők is ennek az igénynek adtak hangot, s egyben újabb feladatot is az üzemvezető és pártcsoportbizalmi Hódi Istvánnak, a szakemberként és vezetőként is régi, elismert dolgozója a gyárnak. A brigádon kívül maradtak tehát, ha nem is tudnak egységes kollektívába tömörülni, kapjanak lehetőséget egyéni vállalásokra. Helyzetüknél fogva nem lehet őket kizárni olyan elismerésből, amelyben eddig mások — természetesen megérdemelten — részesültek. A taggyűlés elé már úgy terjeszti a beszámolóját a vezetőség, azzal a jogos óhajjal, hogy a szocialista brigádokkal évente többször is üljenek le a gyár gazdasági vezetői: mérjék fel a már elvégzett munkát; az adottságokhoz mérten határozzanak időszerű feladatok előhozásáról. S e megbeszélés eredményei szerepeljenek a negyedéves termelési tanácskozáson is, mert ez a téma nagyon odavál.

Mit várnak ettől a módszertől? A szocialista brigádok még nagyobb szerepét, elismerését a gyár életében. A szocialista demokrácia egyik fóruma is lehet a brigádok és gazdasági vezetők gyakoribb találkozása. S ez — már az első megbeszélés is — segítséget adhat az üzemvezetőnek abban, hogy a brigádokon eddig kívül maradt szakmunkások egyéni vállalásukhoz kapjanak tartalmat és formát.

A műhelybeli brigádok munkájáról szóló beszámolót ezekkel a kiegészítésekkel hagyta jóvá az alapszervezet vezetősége, és terjeszti majd a taggyűlés elé. S a tartalom még mindig lehet teljesebb, kiegészítheti és finomíthat rajta a taggyűlés kollektívája, mielőtt azt jóváhagyja. Annyi bizonyos, hogy ezen a kibővített pártvezetőségi ülésen elvben már sikerült a szocialista brigádmozgalmat szélesebbé tenni a jutaárugyár üzemfenntartó műhelyében.

LÓDI FERENC

Katona Judit

Anyám tükörrel

Fésülködő anyám
a tükörből ránk még visszanez.
A szem kitér, int a kéz,
kisfiaim, jók legyetek,
Tébécés. Patikába megy,
aztán a földbe. (Egyre megy!)
Tartanám arcom, üsse meg,
égbe megy, földbe, egyre megy!
Hiába hoztam aranyat,
vettem ruhát és palotát
s kérleltem éjszakákon át:
Anyá, ne halj meg, jaj, Anya!
Lám, nincsen út és nincs „haza”.

Egymillió volt közelében

Az elektromos erőművek általában távol esnek a nagy fogyasztóközpontoktól, ezért az azokban termelt áramot távvezetékben szállítják felhasználási helyükre. Ezért egyre hatalmasabb, szabad vezetőes, nagyfeszültségű energiaátviteli rendszerek hálózzák be az iparilag fejlett országokat. Csábító lenne a földkábelek használatának a gondolata, de az technikai és gazdasági megfontolásokból nem jöhet számításba. A földkábelen keletkező meleg kiszárítaná és mezőgazdaságilag használhatatlanná tenné a kábelt borító földszalvét, de a földkábelt lényegesen drágább is, mint a szabad távvezeték.

Többé-kevésbé ismert dolog, hogy az átadott teljesítmény és a továbbítás távolságának növekedése következtében fokozni kell a villamos erőátvitel üzemi feszültségét. A feszültség növelésével ugyanis a villamosenergia-rendszer áteresztőképessége a feszültség második vagy még na-

gyobb hatványával nő. Ugyanakkor csökkennek a fajlagos üzemeltetési költségek, elsősorban a vezetékben fellépő energiaveszteségek csökkenése és az áteresztőképesség növekedése következtében.

A nagyfeszültségű (220–500 kV-os) és ultranagyfeszültségű (750–1200 kV-os) erőátviteli rendszerek megépítése és üzemeltetése egész sor tudományos-technikai probléma megoldását igényli (csúcskisülések, belső túlfeszültségek, villámvédelem, szigetelési problémák stb.). A 750 ezer voltos távvezeték számára a képen látható, különleges függőszigetelőt dolgozták ki szovjet szakemberek, mely a koronakisülésekből származó veszteségek és zavarok csökkentését is szolgálja. A Szovjetunióban már egy 1150 kV feszültségű váltakozó áramú, valamint egy 1500 kV-os egyenáramú távvezeték tervein is dolgoznak. Hazánkban épül a világ negyedik, Európa második 750 kV-os távvezetéke.

